

УДК: 33:638:1

ОЦІНКА РОЗВИТКУ БДЖІЛЬНИЦТВА

О.І. ЛОХОНЯ – доцент,

Л.Д. БІЛОШКУРЕНКО – викладач, Херсонський ДАУ

В нашій країні процес соціально-економічних перетворень характеризується дуже непростою особливістю: він відбувається в екстремальних екологічних умовах. Цілком зрозуміло, що така драматична, ситуація згубно позначається на здоров'ї населення. Має місце підрив національних природних продуктивних сил, які на сьогоднішній день досяг кризової межі.

У такій складній екологічній обстановці, коли традиційна медицина безсила вилікувати людину, лікар радить лікуватися продуктами бджільництва, в такому випадку потрібні мед і прополіс або інша лікувальна продукція бджільництва. Та на жаль тільки 8,9% селянських господарств займаються бджільництвом у Херсонській області. В державних та колективних підприємствах бджільництво стало низькопродуктивним та збитковим.

З зв'язку з цим всебічне вивчення причин занепаду галузі бджільництва, низької медової продуктивності бджолосімей, збитковості виробництва меду та визначення шляхів підвищення економічної ефективності галузі є важливим напрямком сільськогосподарської науки і практики. Враховуючи актуальність питань підвищення ефективності виробництва продукції бджільництва, ми провели дослідження стану бджільництва на прикладі державних та колективних сільськогосподарських підприємств Херсонської області за 1989, 1993-1997рр.

Аналіз стану бджільництва потребував вивчення таких питань, як наявність бджолосімей, площі ентомофільних культур, які мають потреби запилення бджолами; показники медової продуктивності бджолосімей; валового виробництва та реалізації меду; витрати на галузь, собівартість меду; показники продуктивності праці та економічної ефективності виробництва продукції.

Так, чисельність бджолосімей у господарствах Херсонського обласного управління сільського господарства становила: у 1989р. – 10876; 1993р. – 7916; 1994р. – 7388; 1995р. – 5307; 1996р. – 4417; 1997р. – 4381.

По показникам чисельності бджолосімей чітко видно незадовільне становище галузі бджільництва в господарствах області.

У 1997 році було вироблено 589 ц меду, коли в 1989 році валове виробництво меду складало 1825ц.

Середня межа продуктивність однієї бджолосім'ї в 1997р. – 13,4 кг, а в 1989 році – 16,8 кг. Витрати праці в розрахунку на одну бджолосім'ю з кожним роком зростають, так, у 1989 році вони становили – 43 люд.-год., в 1997 році – 92 люд.-год.

Навантаження бджолосімей на одного бджоляра в 1989 році становило 42 сім'ї, а в 1997 році – 21,4 сім'ї, при навантаженні, яке було, в 1997 році, бджолярі значно недопрацьовують свій робочий час.

Витрати на галузь бджільництва і собівартість одного центнера меду в господарствах Херсонського обласного управління сільськогосподарства значно зростають: всього витрат у 1996 році – 462 тис.грн., 1997 році – 653 тис.грн., витрати віднесено на продукцію бджільництва. Виробнича собівартість 1 ц меду становила у 1996 році – 1027,70 грн., 1997 році – 966,04 грн.

На високий рівень собівартості 1ц меду в 1996 та 1997рр. Істотно вплинула низька медова продуктивність бджолосімей.

Аналіз стану бджільництва в господарствах Херсонського обласного сільгоспуправління за 1989-1997 рр. дозволяє нам визначити цілий ряд шляхів та резервів подолання такого кризового становища галузі.

Площа ентомофільних культур в різні роки становила від 200 до 217 тис.га, при цьому можна утримувати щонайменше 80 тис. бджолиних сімей.

Враховуючи можливості розведення бджіл при належній організації селекційно-плеємної роботи в галузі, то уже за декілька років кількість бджолосімей може бути доведено до 20-25 тис.

Для зниження собівартості меду, підвищення економічної ефективності його виробництва, та успішного розвитку галузі у майбутньому ми вважаємо за доцільне 80% всіх витрат на бджільництво відносити на вирощування ентомофільних культур, врожайність яких за рахунок запилення зростає на 20-60%, а податковий валовий збір врожаю вигідно окупить витрати на запилення.

Необхідно відновити і розширити в області бджолорозплідники з тим, щоб уже в недалекому майбутньому в господарствах мали по 100 і більше сімей. Забезпечити необхідну кількість кочівок пасік до кращих місць медозбору. Налагодити виробництво з іноземними фірмами ветеринарних препаратів по боротьбі з захворюваннями бджіл.

Важливо також налагодити виробництво обладнання та інвентарю для бджільництва. В перспективі для успішного розвитку бджільництва в господарствах області необхідно в найближчі роки підготувати кадри – щорічно по 50 – 100 бджолярів.